

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

441

Vragen van het lid **Nijkerken-de Haan** (VVD) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *de regeling terugbetaling van de eigen bijdrage kinderopvang in relatie tot Covid-19, na signalen dat de aangekondigde herzieningsmogelijkheid bij substantiële afwijking van het daadwerkelijke gebruik ten opzichte van de peildatum van 6 april 2020 niet wordt toegepast* (ingezonden 26 augustus 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van 't Wout** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 13 oktober 2020).

Vraag 1

Deelt u de mening dat de brief van 17 april 2020 vertrouwen heeft gewekt bij ouders dat bij substantiële afwijking van het daadwerkelijk gebruik van de kinderopvang ten opzichte van het geschatte verbruik op de peildatum, een herzieningsmogelijkheid zou worden ingericht om de geschatte compensatie opnieuw vast te stellen?¹

Antwoord 1

De tegemoetkoming die ouders met kinderopvangtoeslag ontvangen is een benadering van de daadwerkelijke eigen bijdrage. Dat is ook aangegeven in de eerdere Kamerbrieven hierover. In de Kamerbrief van 17 april waarin de contouren van de vergoeding is toegelicht, is inderdaad opgenomen dat er voor substantiële afwijkingen een herzieningsmogelijkheid zou worden ingericht. Op dat moment is ook aangegeven dat om de vergoeding snel te kunnen organiseren, net als bij andere noodmaatregelen, gekozen zal worden voor een versimpelde vorm. De precieze uitwerking moest op dat moment nog nader vormgegeven worden.

In de beantwoording van de Kamervragen van PvdA-lid Van Dijk ga ik in op de versimpelingen die zijn aangebracht om snel tot vergoeding over te kunnen gaan en te komen tot een sluitend systeem zonder grote lasten voor ouders en kinderopvangorganisaties. Dat betekent dat deze versimpelingen kunnen leiden tot een vergoeding die hoger of lager is dan de daadwerkelijke kosten die door ouders zijn gemaakt.

Een lagere vergoeding kan onder andere komen doordat ouders een lager aantal uren in het systeem hadden staan dan zij daadwerkelijk regulier gebruikten. Belangrijk om daarbij in ogenschouw te nemen is dat als ouders

¹ Kamerstuk 35 420, nr. 22.

hun gegevens over het aantal gebruikte uren actualiseren, zij een deel van de kosten alsnog via de kinderopvangtoeslag vergoed krijgen. Dit wordt vaak vergeten. Verder geldt dat doordat gekozen is voor een ruime regeling, waarin ouders vergoeding ontvangen voor een relatief lange periode, het nadeel dat sommige ouders ondervinden meestal beperkt is. Ouders ontvangen namelijk voor de periode van 16 maart t/m 7 juni vergoeding, terwijl de kinderopvang en gastouderopvang vanaf 11 mei alweer geheel open waren en de buitenschoolse opvang vanaf die datum weer gedeeltelijk gebruikt kon worden. Vanuit de sector zijn ouders grotendeels gecompenseerd voor het eventuele deel boven de maximum uurprijs. Ook is het goed nog te vermelden dat gebruik van noodopvang in de periode van (gedeeltelijke) sluiting vanwege de uitoefening van een cruciaal beroep voor ouders gratis was.

Gekeken is in welke gevallen ouders door de versimpelingen erg ongunstig uit zouden zijn. Dit bleek met name het geval voor ouders die op de peildatum nog geen kinderopvangtoeslag hadden aangevraagd voor één of meerdere kinderen. Deze ouders zouden anders voor het betreffende kind geen enkele vergoeding ontvangen. Voor deze ouders is een herzieningsmogelijkheid ingericht. Daar ga ik bij vraag 2 op in. Bij overige afwijkingen vraag ik begrip aan ouders.

Vraag 2

Op welke manier is de herzieningsmogelijkheid bij substantiële afwijkingen zoals aangekondigd in de brief van 17 april 2020 ingericht? Kunt u aangeven wanneer sprake is van een substantiële afwijking?

Antwoord 2

Voor kinderen waar voor de peildatum van 6 april 2020 nog geen kinderopvangtoeslag voor één of meerdere kinderen was aangevraagd, is er een herzieningsregeling. Deze ouders zouden anders geen enkele vergoeding krijgen voor de opvang van het betreffende kind. De nieuwe peildatum voor de herziening betreft 4 september 2020. Ouders die voor dit peilmoment voor het eerst kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd over de periode van (gedeeltelijke) sluiting, hebben 7 oktober een (aanvulling op de) vergoeding ontvangen.

Vraag 3

Welke kaders hebben betrokken uitvoeringsinstanties gekregen om een herzieningsverzoek te kunnen beoordelen?

Antwoord 3

Zie antwoord op vraag 1 en 2.

Vraag 4

Op welke wijze kunnen ouders aangeven gebruik te willen maken van de herzieningsmogelijkheid, bijvoorbeeld omdat ze vanwege werkzaamheden in de zorg meer opvang hebben gebruikt dan op de peildatum 6 april 2020 bij de Belastingdienst aangegeven was?

Antwoord 4

Ouders hoeven de herziening niet aan te vragen. Op 7 oktober hebben ruim 23.000 ouders automatisch een herziening gekregen nadat uit de gegevens van de Belastingdienst is gebleken dat zij voor 4 september (de peildatum van de herziening) kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een «nieuw» kind. De Belastingdienst heeft de relevante gegevens doorgegeven aan de SVB en de SVB heeft de (aanvulling op de) vergoeding uitbetaald. In antwoord 2 zijn de voorwaarden van de herziening opgenomen. Een onjuist aantal uren opvang in het portaal van de Belastingdienst valt hier niet onder. Noodopvang in verband met bijvoorbeeld werkzaamheden in de zorg was gratis. Ouders hoefden hiervoor geen extra uren door te geven.

Vraag 5

Hoe verhoudt de herzieningsmogelijkheid zich tot de normale bezwaarschriftprocedure?

Antwoord 5

Zoals hierboven aangegeven heeft herziening voor betreffende ouders automatisch plaatsgevonden. Dat staat los van de mogelijkheid voor ouders, die het niet eens zijn met de hoogte van de vergoeding, om bezwaar aan te tekenen tegen het tegemoetkomingsbesluit.

Vraag 6

Kunt u aangeven hoeveel ouders na terugbetaling van de eigen bijdrage door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) bezwaar hebben ingediend, hoeveel procedures daarvan nog lopen en hoeveel en op welke wijze de andere procedures zijn afgerond, tegen de wijze van berekening van de eigen bijdrage op basis van het aantal afgenomen uren?

Antwoord 6

Per 5 oktober 2020 waren er 3289 bezwaren ingediend. Op het totale aantal beschikkingen van ruim 570.000 betreft dat ca. 0,6%. Dit is minder dan verwacht. Met het afsluiten van de bezwaartermijn zijn de bezwaarschriften in behandeling genomen. Daarbij wordt ieder bezwaar serieus bekeken. Er lopen op 5 oktober nog 483 procedures naar aanleiding van de initiële beschikking. De Belastingdienst/Toeslagen verwacht begin november de behandeling af te ronden. 2806 bezwaren zijn reeds afgerond. Hiervan betroffen 1474 bezwaren de wijze van berekening van de eigen bijdrage op basis van het aantal afgenomen uren (zie voor deze gevallen ook mijn toelichting bij vraag 1). Voor 177 indieners van een bezwaar ging het om een «nieuw kind» dat nog niet was opgegeven. Deze ouders zijn daarom meegenomen in de herzieningsronde van 7 oktober.

Van de afgeronde procedures heeft dit verder in 25 gevallen tot een gegrond bezwaar geleid en hiermee tot een wijziging van de vergoeding. In 21 gevallen is de vergoeding aangepast, omdat in deze gevallen de wijzigingen wel voor de peildatum waren doorgegeven, maar ze nog niet waren verwerkt. Per 5 oktober zijn bij Belastingdienst/Toeslagen 24 beroepschriften ingediend.

Vraag 7

Kunt u aangeven hoeveel ouders hebben verzocht om een herziening van het aantal uren waarover de eigen bijdrage berekend wordt en hoeveel daarvan zijn herzien?

Antwoord 7

Zoals hierboven beschreven hoefden ouders voor de herziening geen aparte aanvraag te doen. Bij antwoord 2 is toegelicht welke ouders deze herziening hebben ontvangen. Ouders krijgen geen herziening bij een afwijkend aantal uren. Wat betreft het aantal bezwaren tav het aantal uren, zie antwoord 6.

Vraag 8

Bent u bereid ouders via kinderopvangorganisaties te informeren over de herzieningsmogelijkheid?

Antwoord 8

Ouders hebben de herziening automatisch ontvangen als zij kinderopvangtoeslag hebben aangevraagd voor een «nieuw» kind. Op de websites van de rijksoverheid en de SVB is hierover gecommuniceerd. Op de site van de SVB konden ouders lezen hoe de procedure in dit geval werkt. Ouders die voor het eerst kinderopvangtoeslag aanvragen dienen dit altijd tijdig te doen (binnen 3 maanden na de start). Ouders die voor een tweede (of derde, etc.) kind kinderopvangtoeslag aanvragen hebben al een vergoeding voor het eerste kind gekregen. In de beschikking voor dit eerste kind is aangegeven dat de ouder bij eventuele «missende» kinderen, zo snel mogelijk alsnog kinderopvangtoeslag aan moesten vragen voor deze kinderen.